

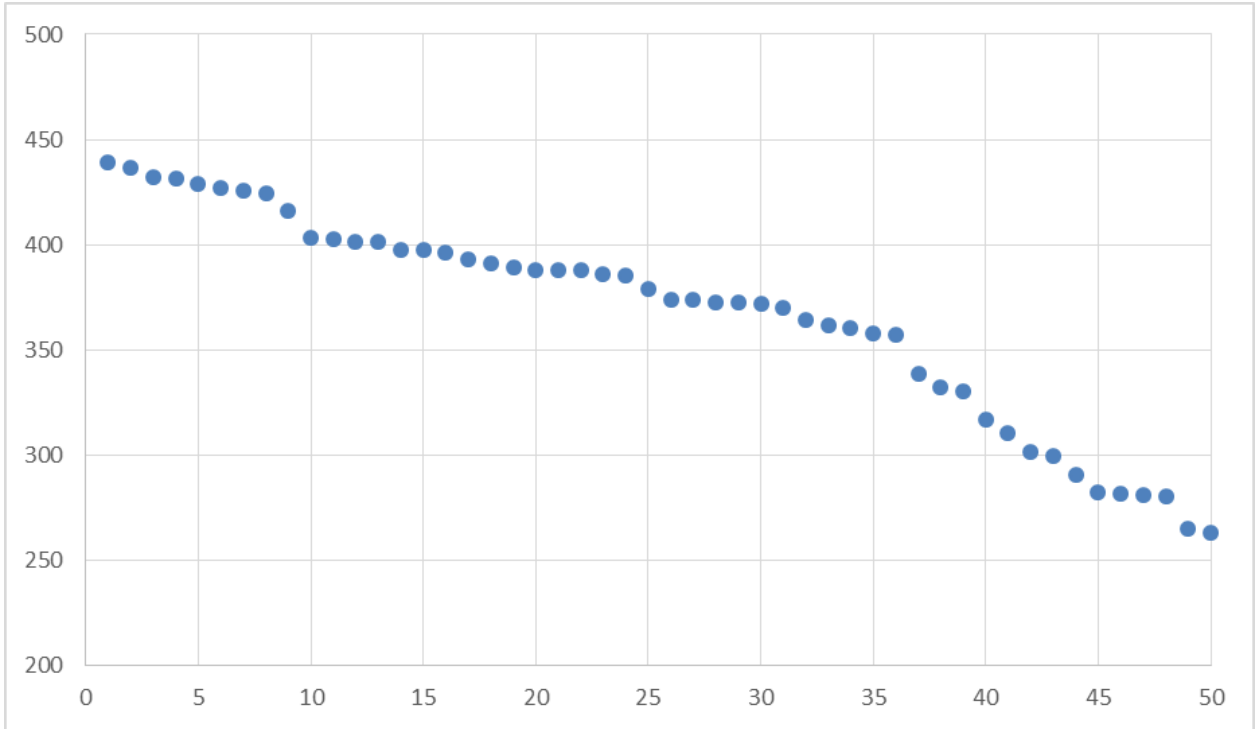
İstanbul Vakıf Üniversiteleri Mimarlık Programları Karşılaştırması

Erhan Erkut, Temmuz 20015

Bu yazıda İstanbul'daki vakıf üniversitelerinin mimarlık programlarını, 2015'de programlara yerleştirilen öğrencilerin puanları üzerinden karşılaştıracamız. Karşılaştırma için kullandığımız ölçüt, bölüme yerleştirilen öğrencilerin taban ve tavan puanlarının ortalaması. Tüm yerleşen öğrencilerin puanları veya sıralamaları daha iyi bir karşılaştırma ölçütü olurdu. Fakat ÖSYM bize sadece taban ve tavan puanları verdiğiinden, bu veriler ile oluşturulabilecek en iyi ölçütün ikisinin ortalaması olduğunu düşünüyörüz.

Taban-tavan Ortalaması Ölçütü

Önce 2014 yılında MEF'e giren mimarlık öğrencilerinin verileri ile taban-tavan ortalamasının gerçek ortalamaya ne kadar yakın düştüğüne bakacağız. Aşağıdaki görselde 2014 girişli tüm MEF mimarlık öğrencilerinin puanlarını görüyorsunuz.

Tam burslu kategoriye yerleşen 8 öğrencinin puanları neredeyse mükemmel bir doğru üzerinde. Bu grup için gerçek ortalama 430.59 puan, taban-tavan ortalaması ise 431.70 puandır. Gerçek ortalamayı taban-tavan ortalaması ile yakınsamanın sonucu olarak ortaya çıkan hata sadece %0.26 olmuştur.

%75 burs kategorisinde ise 15 öğrenci yerleştirilmiş, ve puanlar 415.97 ile 386.23 arasında değişmiştir. Bu kategorideki puan ortalaması 396, taban-tavan ortalaması ise 401 olmuştur; yani %1.3'lük bir hata söz konusudur. Bu kategoride taban-tavan ortalamasının nisbeten yüksek bir hata vermesinin nedeni, en tepedeki öğrencinin diğerlerinden çok daha yüksek bir puanla girmiş olmasıdır (bu kategoride en yüksek puan olan 416'dan sonraki ikinci en yüksek puan 403 olmuştur). Kontenjanın nisbeten düşük olduğu kategorilerde tavanı oluşturan öğrenci ortalamasının çok üzerinde kalırsa, taban-tavan ortalaması ölçütündeki hata büyümektedir. Diğer yönde bir hata ise kontenjanı dolmamış kategorilerde (son giren öğrenci baraja yakın bir puanla girmiş olacağından) görülebilir. Fakat yine de 15 veri noktası yerine 2 veri noktası kullanarak ortalamayı sadece %1.3'lük bir hata ile yakınsayabilen bir ölçütün program sıralamaları için kullanılabilir olduğunu düşünüyoruz.

13 öğrencilik %50 kategoride gerçek ortalama 369.27 iken, taban-tavan ortalaması %0.56 hata ile 371.32 olarak gerçekleşmiştir. 14 öğrencilik %25 kategorisinde ise gerçek ortalama 298.05 iken, taban-tavan ortalaması %0.93 hata ile 300.84 olarak gerçekleşmiştir.

Yukarıda 2014 MEF Mimarlık öğrencileri için yaptığımız karşılaştırmayı, MEF üniversitesinin tüm programları için yaptık, ve 38 farklı program/burs kategorisi için gerçek ortalama ile taban-tavan ortalaması farklarının (yani hataların) ortalamasının %1.35 olduğunu tesbit ettik. Bunun kabul edilebilir bir hata payı olduğunu düşünüyoruz. Aşağıda sözü edilen program sıralamalarında bu hata payının göz önünde bulundurulması gerekir. Ortalama puanları arasında sadece birkaç puan fark olan iki programın gerçek sıralaması aşağıdakinin tersi de olabilir. Zaten puan ortalamaları arasında sadece birkaç puan fark olan iki programın sıralaması önemli değildir. Bu çalışmanın amacı aralarında daha bariz bir fark olan programları listeleyebilmektir.

2015 Yerleştirme Sonuçları

2015 yerleştirme sonuçlarına göre, İstanbul'daki 26 vakıf üniversitesinde mimarlık programı mevcut. Bu üniversitelerden 9 tanesi hem İngilizce hem de Türkçe eğitim veriyorlar. Her dildeki her burs kategorisini farklı bir program kategorisi olarak düşünürsek, toplam 114 mimarlık program kategorisi mevcut. Bu 114 program kategorisinin toplam kontenjanı 2,353 öğrenci, ve bu kontenjanın %98'i dolmuş. Kontenjan boşlukları Kemerburgaz %25 bursluda (2), Doğu burssuzda (16), ve Beykent burssuzda (7 İngilizce, 11 Türkçe) görülüyor. İstanbul vakıf üniversitelerinin mimarlık programlarına giren 2317 öğrencinin en yüksek puanı 441.87, en düşük puanı ise 202.56 olmuş. Yani tüm programların tavanı ile tabanı arasında neredeyse 240 puanlık bir fark oluşmuş.

Aşağıdaki tabloda 2015 sonuçlarına göre bu 114 program kategorisi arasından taban-tavan ortalaması 400 puanın üzerinde olan 20 İstanbul vakıf mimarlık program kategorisini görüyorsunuz.

SIRA	Program	Burs	Yerl.	Taban	Tavan	AVG
1	BİLGİ -İng	100%	10	427.01	437.15	432.08
2	BAHÇEŞEHİR-İng	100%	9	420.69	441.89	431.29
3	ÖZYEĞİN-İng	100%	7	424.71	437.86	431.29
4	YEDİTEPE-İng	100%	10	419.41	441.92	430.66
5	ÖZYEĞİN	100%	7	417.86	423.70	420.78
6	KADİR HAS-İng	100%	6	417.89	420.49	419.19
7	KÜLTÜR -İng	100%	5	416.72	419.54	418.13
8	MEF-İng	100%	6	410.13	417.48	413.81
9	KÜLTÜR	100%	10	407.32	416.37	411.84
10	FATİH	100%	5	407.31	415.30	411.31
11	FSM VAKIF	100%	15	406.75	414.95	410.85
12	BEYKENT-İng	100%	6	402.74	409.15	405.95
13	HALIÇ	100%	6	401.12	409.95	405.53
14	TİCARET	100%	4	402.55	406.58	404.56
15	ÖZYEĞİN-İng	50%	11	385.79	422.41	404.10
16	AYDIN	100%	11	398.37	409.12	403.75
17	IŞIK-İng	100%	4	397.06	407.10	402.08
18	MEDİPOL -İng	100%	6	395.96	407.76	401.86
19	SABAHATTİN ZAİM	100%	7	397.15	406.23	401.69
20	MALTEPE-İng	100%	4	398.35	404.80	401.58

Bu tabloda birçok kategorinin aralarındaki puan farkı oldukça küçük, fakat gruplar arasında oldukça yüksek puan farkları bulunmakta. İlk 4 kategorinin arasındaki farklar çok küçük ve bunları bir grup olarak değerlendirmek daha doğru. Daha sonra gelen 3 kategori ikinci bir grup, daha sonra gelen 4 kategori de üçüncü bir grup olarak düşünülebilir.

Listede hem İngilizce hem Türkçe eğitim veren iki üniversite var (Özyeğin ve Kültür), ve ikisinin de İngilizce program kategorilerinin puanı daha yüksek.

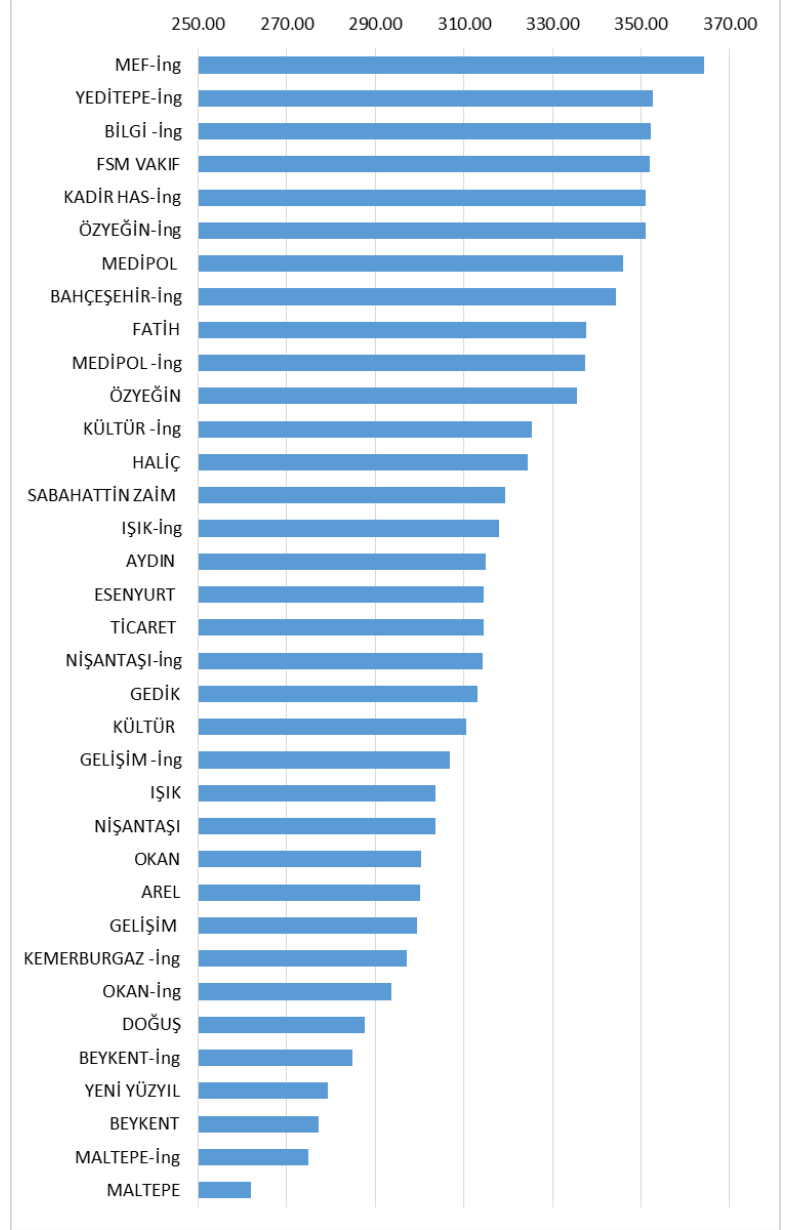
Listedeki kategorilerin biri hariç tamamı tam burslu. Özyeğin'in %50 burslu kategorisi toplam 21 tam burslu kategorisi daha yukarıda bir ortalamaya sahip. Benzer bir şekilde, Bahçeşehir'in %25 burslu kategorisi bu listede 390.97 puan ile 29. sırada ve birçok tam veya yarı burslu kategoriden yukarıda yer almış. Bursuz kategoriler arasında ortalaması en yüksek olan ise Bilgi (343.26 puan), ve 114 kategorilik listede bu kategori 55. sırada bulunuyor.

Her burs kategorisi için hesaplanan ortalama puanları kullanarak, üniversite programları için ağırlıklı ortalama hesaplamak kolay:

- Her kategori için ortalama puanı yerleşen öğrenci sayısı ile çarp
- Bir üniversitenin bir dildeki tüm kategorilerindeki çarpımları topla
- Çarpım toplamını o üniversitenin programına yerleşen toplam öğrenci sayısına böl

35 farklı programın ortalama puan sıralaması şu şekilde oluşuyor.

SIRA	Program	Yerl.	AVG
1	MEF-İng	60	364.14
2	YEDİTEPE-İng	100	352.76
3	BİLGİ -İng	100	352.14
4	FSM VAKIF	80	351.90
5	KADİR HAS-İng	60	351.16
6	ÖZYEGİN-İng	70	351.13
7	MEDİPOL	60	345.94
8	BAHÇEŞEHİR-İng	89	344.29
9	FATİH	50	337.62
10	MEDİPOL -İng	60	337.43
11	ÖZYEGİN	74	335.52
12	KÜLTÜR -İng	35	325.25
13	HALIÇ	60	324.42
14	SABAHATTİN ZAİM	70	319.25
15	IŞIK-İng	40	318.08
16	AYDIN	107	314.88
17	ESENYURT	50	314.44
18	TİCARET	40	314.38
19	NİŞANTAŞI-İng	60	314.28
20	GEDİK	65	313.22
21	KÜLTÜR	95	310.62
22	GELİŞİM -İng	60	306.97
23	IŞIK	40	303.66
24	NİŞANTAŞI	60	303.63
25	OKAN	70	300.28
26	AREL	74	300.08
27	GELİŞİM	80	299.56
28	KEMERBURGAZ -İng	58	297.23
29	OKAN-İng	50	293.71
30	DOĞUŞ	44	287.61
31	BEYKENT-İng	53	284.96
32	YENİ YÜZYIL	60	279.43
33	BEYKENT	109	277.31
34	MALTEPE-İng	44	274.98
35	MALTEPE	90	262.07

Sıralamanın en tepesinde MEF görülmekte. Ortalama puana göre %100 burs sıralamasında 8., %50 burs sıralamasında 8., ve %25 burs sıralamasında 10. olan MEF'in tüm program ortalamasında en önde olmasının (üniversitenin genel prestiji dışında) iki temel nedeni var: kontenjan ve burs oranı.

- Ortalama mimarlık programı kontenjanının 66 olduğu bu sistemde, MEF mimarlık kontenjanı (60) nisbeten düşüktür, ve böylece puanların çok düşmesi engellenmiştir.
- Ortalama burs oranının %31.5 olduğu bu sistemde, MEF Mimarlık'ta ortalama burs oranı %50.8'dir. Belki daha da önemlisi, burssuz öğrenci kategorisinden öğrenci alınmayarak programın puan ortalaması yüksek tutulmuştur.

MEF'den sonra gelen 5 program arasındaki puan farkları çok düşük olduğundan bu 5 programı bir grup olarak düşünmek gerek. Daha sonra ikili, sonra da üçlü bir grup göze çarpmakta. En tepedeki program ile en alttaki program arasındaki ortalama puan farkının 100 puandan fazla olması da dikkat çekici.